Dr Boitshoko Ntshabele
16 Oktober 2026
Week 42/26

UIT DIE PEN VAN DIE CEO

"Writers don't give prescriptions. They give headaches!" (Chinua Achebe)

ERKENNING VAN WAT OPKOMENDE PRODUSENTE NODIG HET

Hierdie week het ek die President se nuusbrief gelees wat gehandel het oor hoe landbou in Suid-Afrika kan groei. Dit het onder andere verwys na die ondersteuning wat opkomende produsente benodig om suksesvol te wees. Dit is 'n welkome gesprek van sy kant af. Dit was wonderlik om te sien hoe President Ramaphosa die vordering erken wat die sitrusbedryf in transformasie gemaak het, veral die betekenisvolle oordrag van kennis en kundigheid vanaf gevestigde produsente na die volgende generasie produsente. Ons Grower Development Company en Citrus Academy het inderdaad 'n diepgaande impak gehad. In my reise deur die land is ek altyd gevul met trots en bemoediging wanneer ek sien hoe jongmense na landbou kyk as 'n werklike geleentheid om 'n lewensbestaan te skep en te bou. Vir 'n lang tyd, om eerlik te wees, is dit gesien as die domein van ouer mense, selfs aftrede. Dit was 'n uitdaging regoor die wêreld, waar produsente oorwegende uit ouer mense bestaan, en die behoefte om die jeug in die sektor te betrek, is uitgespreek. Baie is al geskryf oor die potensiaal van landbou, maar dit lyk asof die stryd lê by implementering, en miskien beleidsdissonansie. Op hierdie tydstip staar landbou baie uitdagings in die gesig: geo-politieke spanning en verwante marktoegangskwessies, 'n waarskynlike droogte wat verband hou met El Niño, biosekuriteitsrisiko's, die Midde-Oosterse oorlog en die gevolge daarvan, afhanklikheid van paaie vir die vervoer van produkte na hawens, en ondoeltreffendhede by ons hawens - alles bekende onderwerpe van bespreking, en die lys is byna eindeloos. Die ondersteuningspakket wat opkomende produsente benodig, berus by verskeie staatsdepartemente en verwante instellings in die openbare sektor. Al hierdie instellings het goeie voornemens om die dienste en ondersteuning te lewer soos aan hulle opgedra is. Die ervaring van die produsente is egter heel anders. Diegene wat finansiering verskaf, is nie altyd goed gekoördineer nie; in sommige gevalle hanteer hulle leningsvoorwaardes op dieselfde wyse as kommersiële banke. Die gevolg hiervan is dat die produsent nie noodwendig die "ontwikkelingsgerigte" ondersteuning ontvang wat beoog is nie. In tye soos hierdie – veral gegewe die uitdagings – het produsente "geduldige kapitaal" nodig. Dit geld veral vir 'n sektor soos sitrus, wat oor die jare heen bewys het dat dit op 'n suksespad is. Produsente het kapitaal nodig wat hulle toelaat om eers te stap, dan te draf, en – sodra hul energie herstel het – weer te begin hardloop. Andersins loop hulle die gevaar om bankrot te speel, aangesien die voorwaardes waaronder finansiering toegestaan is, nie voorsiening maak vir "moeilike" tye nie. Net so moet die uitreiking van titelaktes aan produsente bespoedig word. Tydens 'n onlangse vergadering met die Direkteur-Generaal van Grondhervorming en Landelike Ontwikkeling, was dit een van die kwessies wat bespreek is. Ek het sy kantoor met 'n gevoel van groot bemoediging verlaat. Hopelik sal vordering met hierdie noodsaaklike saak versnel word, wat tot voordeel van die produsente sal strek. Dit sal uiteindelik bydra tot die groei van die landbousektor, presies soos die President en, trouens, elke Suid-Afrikaner verlang word.

VERNIETIGING VAN VEROUDERDE PLAAGDODERS

Crop Life SA het met fase II van die verwydering van voorrade verouderde gewasbeskermingsmiddels begin – hierdie keer landswyd. Die diens is gratis beskikbaar, vanaf nou tot **middel-November 2026**. Produsente word aangemoedig om **teen die einde van Oktober 2026** met Gerhard Verdoorn (gerhard@croplife.co.za) en Mark Campbell (northernobspesticides@croplife.co.za) in verbinding te tree vir meer inligting oor hoe om aan die inisiatief deel te neem.

SITRUSBEMARKINGSFORUM

Die finale Sitrusbemarkingsforum (CMF) vind plaas op **Vrydag, 30 Oktober om 10:00 vm via MS Teams**. Kontak asseblief vir Portia Magwaza by portia@cga.co.za om die registrasie-skakel te ontvang.

GEPAK EN VERSKEEP - VOLUMES

Einde van week 40 miljoen 15 kg kartonne	*Gepak*	*Gepak*	*Gepak*	*Verskeep*	*Verskeep*	*Oorspronklike skatting*	*Nuutste voorspelling*	*Finaal gepak*	*Visie 260*
BRON: PPECB / AGRIHUB	2024	2025	**2026**	2025	**2026**	2026	**2026**	2025	**2026**
***Pomelo's**	14.4 m	15.3 m	15.3 m	15.2 m	14.9 m	17.8 m	15.4 m	15.3 m	15.5 m
Suurlemoene	34.7 m	41.3 m	51 m	40.8 m	48.5 m	45.9 m	51 m	41.6 m	43.4 m
Mandaryne	41.7 m	53.5 m	50.7 m	51.7 m	49.1 m	52.7 m	50.8 m	53.5 m	50 m
Nawels	25.1 m	31.5 m	25.2 m	30.8 m	24.5 m	30 m	25.2 m	31.6 m	32.3 m
Valencias	48.6 m	61.3 m	58.3 m	57.9 m	53.7 m	63 m	58.8 m	62 m	67.8 m
Totaal	**164.5 m**	**202.9 m**	**200.5 m**	**196.4 m**	**190.7 m**	**209.4 m**	**201.2 m**	**204 m**	**209 m**

*** Verspreiding van verpakte pomelo's:** Volumes vir Klas 1 en 2 het relatief stabiel gebly op 12,5 miljoen kartonne (2026), vergeleke met 13,4 miljoen (2025) en 13 miljoen (2024), terwyl volumes vir PP toegeneem het tot 2,8 miljoen kartonne, vergeleke met 1,8 miljoen (2025) en 1,4 miljoen (2024).

INTERESSANTE FEITE

Die Citrus Academy-beursfonds, wat 20 jaar gelede deur die CGA gestig is, het al meer as 1 000 beurse toegeken, met 'n totale waarde van meer as R35 miljoen.

Vir die jongste volumes Suid-Afrikaanse sitrus wat gepak en verskeep is, besoek asseblief die CGA-webwerf:

Stats 01 – Shipping & Cold Stores
Stock Statistics Dashboard | CGA

CGA CITRUS SUMMIT

Registrasie vir die 2027 CGA Citrus Summit is nou oop vir ***almal***! Ons moedig u aan om vroeg te registreer om u plek by die Summit, wat vanaf 9–11 Maart 2027 plaasvind, te verseker!

Daar is steeds borgskapgeleenthede beskikbaar – indien u belangstel, kontak asseblief tanya@cga.co.za.

CGA GROEP-INLIGTING

FINALE SITRUSBEMARKINGSFORUM (CMF)
Datum: 30 Oktober 2026
Tyd: 10:00am
Plek: MS Teams
Skakel: Kontak asseblief portia@cga.co.za om die skakel te ontvang

THE CGA GROUP OF COMPANIES (RIVER BIOSCIENCE, XSIT, CGA CULTIVAR COMPANY, CGA GROWER DEVELOPMENT COMPANY AND CITRUS ACADEMY) AND THE RESEARCH AND TECHNICAL SERVICES PROVIDED BY CITRUS RESEARCH INTERNATIONAL, ALL PROVIDE ESSENTIAL SUPPORT TO THE CITRUS GROWERS OF SOUTHERN AFRICA